

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph.D ve věci

žalobce: **R. S.**
st. příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2020, č. j. OAM-500/ZA-ZA11-P10-2019,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2020, č. j. OAM-500/ZA-ZA11-P10-2019 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“). Předmětem sporu je zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobce tvrdí, že v Kyrgyzstánu mu hrozí trestní stíhání za podvod a korupci, které se dopustil jeho nadřízený. Namítá, že jeho návrat do země původu by odporoval mezinárodním závazkům, zejména právu na spravedlivý proces

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce přicestoval do ČR v březnu 2019. Koncem května požádal o mezinárodní ochranu. Jako důvod své žádosti uvedl, že v Kyrgyzstánu měl známého, pro kterého začal pracovat. Jednalo se o dopravní společnost DEP MINTRAS. Žalobce dělal nákupčího ve skladu, měl tři podřízené. Nakupoval kbelíky, lopaty, uniformy atd. V polovině prosince 2018 žalobce sledoval televizní zprávy, ve kterých se objevilo hlášení policie o pátrání po jeho šéfovi. Měl se dopustit úplatkářství a podvodu v souvislosti se stavebními zakázkami.
3. Policie si žalobce předvolala k výslechu. Řekli mu, že je zapsán jako partner uvedené společnosti, a proto nese v dané věci spoluodpovědnost. Protože nemohou najít jeho šéfa, zaměřují se na žalobce coby partnera společnosti. Žalobce nevěděl, že je partnerem, myslel si, že je pouze zaměstnancem. Policie žalobce opakovaně předvolávala k výslechu. Vznegli vůči němu i obvinění. Chtějí, aby zaplatil pokutu ve výši jedné miliardy KGS, jinak půjde do vězení. Když jej předvolali počtvrté, žalobce se rozhodl ze země utéct. Podle žalobce policii nelze vysvětlit, že on sám je také obětí podvodu a partnerem společnosti ve skutečnosti nebyl. Policie je podle něj zkorumpovaná a pouze hledá obětího beránka. Na prokuraturu ani nikoho jiného se obracet nezkusil. Žalobce nemá peníze na zaplacení pokuty a nechce jít do vězení. Obává se, že v případě návratu do vlasti by v něm skončil.
4. Žalovaný ve věci shromáždil informace o zemi původu. Konkrétně překlad vybraných částí Zprávy MZV USA o dodržování lidských práv v Kyrgyzstánu za rok 2018 ze dne 13. 3. 2019 (dále též jen „zpráva MZV USA“), Informaci MZV ČR o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti ze dne 8. 8. 2019 a Informaci OAMP o bezpečnostní a politické situaci v zemi ze dne 12. 6. 2019. Žalobce se k seznámení s poklady rozhodnutí nedostavil. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí.
5. V něm žalovaný konstatoval, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že ve vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou byl pronásledován. Pokud jde o jeho obavy z následků spoluodpovědnosti za podvodné jednání jeho nadřízeného, ty podle žalovaného nejsou azylově relevantní. Azyl poskytuje ochranu pouze před porušováním nejzákladnějších lidských práv osob z některého z azylově relevantních důvodů. Žalovaný však nezjistil, že by žalobce prchal na základě tíživých okolností před jednáním státních orgánů, tím méně z důvodů azylově – relevantních. Bez problémů z vlasti vycestoval a doposud žádným potížením nečelil.
6. S ohledem na obsah zpráv o zemi původu žalovaný připustil, že v Kyrgyzstánu dochází k porušování lidských práv, z tvrzení žalobce ale neplyne, že by po svém návratu měl čelit nespravedlivému či nepřiměřeně tvrdému postupu státních orgánů z azylově relevantních

důvodů. Pouze na základě tvrzení žalobce o zkorumpovanosti policie nelze dovodit, že by mu mělo být upřeno spravedlivé posouzení dané věci. Doposud policie vůči žalobci nepostupovala nijak nestandardně.

7. Žalovaný poukázal také na to, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až dva měsíce po svém příjezdu do ČR. Z toho plyne, že nepociťoval potřebu vyhledat ochranu bezprostředně po opuštění vlasti.
8. Žalovaný nenašel ani důvod pro udělení humanitárního azylu, mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny, či doplňkové ochrany. Ve vztahu k doplňkové ochraně uvedl, že žalobci nehrozí trest smrti, protože ten nelze v Kyrgyzstánu uložit. Žalobce také neuvedl nic, z čeho by bylo možné dovodit, že by mu hrozilo špatné zacházení. Podobnému zacházení žalobce doposud nečelil. Nic nenasvědčuje ani tomu, že by měl být postižen za svou azylovou žádost. V Kyrgyzstánu neprobíhá ozbrojený konflikt, který by žalobce ohrozil. Vycestování žalobce do vlasti rovněž nepředstavuje porušení mezinárodních závazků. Žalobce totiž na území ČR nemá žádné rodinné vazby.

III. Obsah žaloby

9. Žalobce namítá, že důvody, které v řízení uváděl, mohou být relevantní minimálně ve vztahu k udělení doplňkové ochrany podle § 14 odst. 2 písm. b) nebo d) zákona o azylu. Z jeho výpovědi je zřejmé, že se obává, že v Kyrgyzstánu jej neprávem obviní a dojde k porušení jeho práva na spravedlivý proces. O důvodnosti této obavy svědčí i dostupné informace o zemi původu. Žalobce odkazuje na zprávu MZV USA, podle které byli soudci vystaveni ovlivňování a korupci. Nevládní organizace popsaly všudypřítomné porušování práva na spravedlivý proces, včetně vynucených doznání, použití mučení, odmítnutí přístupu k právním zástupcům a odsouzení navzdory neexistenci usvědčujících důkazů.
10. Žalobce ve svém návratu do vlasti spatřuje porušení čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). S odkazem na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ve věci *Othman (Abu Qatada) proti Spojenému království* uvádí, že ESLP již dovodil možný extrateritoriální účinek čl. 6 Úmluvy v případech hrozícího flagrantního odepření spravedlnosti. Žalovaný se však vůbec nezabýval otázkou, zda to není případ žalobce a zda mu v zemi původu bude dostatečně garantováno právo na spravedlivý proces. Žalovaný vůbec nepracuje se zprávami o zemi původu. Pouze uvádí jejich výčet, aniž by upřesnil, jaké informace z nich čerpal.
11. Případné porušení mezinárodních závazků žalovaný hodnotí pouze ve vztahu k právu na soukromý a rodinný život. To ale není jediné právo, k jehož porušení může dojít v souvislosti s vycestováním cizince. Je jím také právo na spravedlivý proces.
12. Závěrem žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že prodlení mezi příjezdem žalobce do ČR a podáním žádosti o mezinárodní ochranu svědčí o neexistenci obav. Odkazem na rozsudek NSS ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52, argumentuje, že čas podání žádosti sám o sobě nelze přičítat k tíži žadatele.
13. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení

IV. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný s výtkami žalobce nesouhlasí. Ve svém vyjádření opakuje důvody, pro které žalobci neudělil mezinárodní ochranu. Žalobce žádné azylově relevantní důvody neuvedl a

podání žádosti se jeví jako účelové, pouze s cílem legalizace pobytu. Žalobce měl v rámci řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Tuto možnost nevyužil. Proti podkladům nyní vznáší pouze obecné námitky.

15. K argumentaci porušením práva na spravedlivý proces se žalovaný věcně nevyjádřil. Pouze obecně zopakoval, že vycestování žalobce mezinárodními závazky neodporuje.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. O žalobě soud rozhodl bez jednání, neboť pro to byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 s. ř. s.).
17. Žaloba není důvodná.
18. Žalobce vznáší námitky toliko ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany. Krajský soud proto přezkoumal napadené rozhodnutí pouze v tomto rozsahu.
19. Doplňková ochrana se žadateli udělí, pokud mu hrozí reálné nebezpečí vážné újmy v jedné z podob uvedených v § 14a odst. 2 zákona o azylu: a) uložení nebo vykonání trestu smrti; b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu; c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
20. Žalobce se dovolává důvodů podle písm. b) a d). Odkazuje na zprávu MZV USA, ze které plyne, že v Kyrgyzstánu je mezi soudci rozšířená korupce a dochází k porušování práva na spravedlivý proces, včetně vynucených přiznání a používání mučení.
21. Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel, jehož stíhá břemeno tvrzení. Žalovaný v řízení posuzuje žádost a obstarává k ní relevantní informace o zemi původu právě na základě sdělení žadatele. Žalobce v tomto případě při pohovoru uváděl, že se obává nespravedlivého obvinění a uvěznění. Ani náznakem netvrdil, že by mu hrozila jakákoliv forma špatného zacházení. Jakkoli je pravdou, že z informací o zemi původu obsažených ve správním spisu plyne, že ke špatnému zacházení v souvislosti s vyšetřováním trestné činnosti může docházet, nelze z toho automaticky dovozovat, že by takové jednání mělo pravděpodobně postihnout i žalobce. Aby nebezpečí špatného zacházení bylo z pohledu doplňkové ochrany relevantní, musí být reálné. Požadovaný důkazní standard reálného nebezpečí je naplněn, pokud ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). Hrozba špatného zacházení musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická či vzdálená.
22. Z obsahu pohovoru s žalobcem, konfrontovaném s informacemi o zemi původu, však nelze dovodit, že by žalobci reálně hrozilo špatné zacházení. Kromě toho, že žalobce takovou obavu vůbec neprojevil, ani dosavadní postup policie vůči žalobci takovou obavu nevyvolává. Žalobce uváděl, že jej policie opakovaně předvolala k výslechu, protože byl společníkem společnosti, jejíž vlastník se dopustil trestné činnosti. Na tomto postupu krajský soud ve shodě s žalovaným nevidí nic nestandardního, naopak lze předpokládat, že

stejně by zřejmě postupovala i česká policie. Nic dalšího pak nenasvědčuje tomu, že žalobce by při návratu do vlasti čelil špatnému zacházení. Žalobce tedy své břemeno tvrzení ohledně reálné hrozícího špatného zacházení neunesl.

23. Pokud jde o obavu žalobce z porušení práva na spravedlivý proces, lze mu dát v obecné rovině za pravdu, že porušení mezinárodních závazků ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu může spočívat také v porušení práva na spravedlivý proces chráněného článkem 6 Úmluvy. Žalobce správně poukazuje na to, že ESLP ve své judikatuře dovodil, že i článek 6 může mít v určitých případech extraterritoriální účinek. Bude tomu tak ovšem pouze v případě „flagrantního odepření spravedlnosti“ [viz mimo jiné rozhodnutí ESLP ve věcech *Mamatkulov a Askarov proti Turecku*, stížnosti č. 46827/99 and 46951/99, bod 90 a 91; *Al-Saadoon a Mufdhi proti Spojenému Království*, stížnost č. 61498/08, bod 149; případně žalobcem citovaný rozsudek *Othman (Abu Qatada) proti Spojenému království*, stížnost č. 8139/09, bod 258 an.]. Přestože ESLP doposud nedefinoval, co přesně se rozumí flagrantním odepřením spravedlnosti, jeho judikatura poskytuje alespoň příklady určitých forem porušení čl. 6 Úmluvy, které pod tento neurčitý pojem podřadil. Jsou jimi např. odsouzení in absentia bez možnosti následně dosáhnout nového rozhodnutí o meritu obvinění; soudní řízení, které je svou povahou zkrácené a vedené naprosto bez ohledu na práva obhajoby; vazba bez jakéhokoli přístupu k nezávislému a nestrannému tribunálu, který by přezkoumal zákonnost vazby; úmyslné a systematické odírání přístupu k právníkovi, zejména pro osobu zadržovanou v cizí zemi.; anebo použití v trestním řízení výpovědí získaných v důsledku mučení obviněného nebo třetí osoby v rozporu s článkem 3 Úmluvy (viz shrnutí judikatury v rozsudku ve věci *Harkins proti Spojenému království*, stížnost č. 71537/14, body 62-65).
24. Flagrantní odepření spravedlnosti představuje poměrně přísný test, který přesahuje nesrovnalosti či nedostatek právních záruk soudního řízení, jež by znamenaly porušení čl. 6 Úmluvy, pokud by k nim došlo na území smluvní strany Úmluvy. Vyžaduje se porušení zásad spravedlivého procesu, které je natolik zásadní, že vede k naprosté destrukci či popření samotné podstaty práva zakotveného v čl. 6 Úmluvy [*Othman (Abu Qatada)*, bod 260]. Při posuzování, zda byl tento přísný test naplněn, ESLP vyžaduje stejný důkazní standard, jako v případech navrácení opírajících se o čl. 3 Úmluvy. Je tedy na stěžovateli, aby předložil důkazy způsobilé prokázat, že existují závažné důvody domnívat se, že v případě jeho navrácení do země původu bude čelit reálnému riziku flagrantního odepření spravedlnosti [viz *Othman (Abu Qatada)*, bod 261].
25. Žalobce neuváděl žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že mu v Kyrgyzstánu hrozí reálné riziko flagrantního odepření spravedlnosti. Z tvrzení žalobce neplyne, že by se vůbec snažil uplatňovat svá procesní práva. Přestože tvrdil, že obvinění údajně vznesená vůči němu jsou nespravedlivá, protože nevěděl o tom, že byl zapsán jako společník dané společnosti, a byl tedy v pozici tzv. bílého koně, nesnažil se policii svou situaci nijak vysvětlit. Na jakoukoliv obhajobu prakticky rezignoval s obecným poukazem na to, že kyrgyzská policie je zkorumpovaná. Žalobce tvrdil, že policie vůči němu vznesla obvinění. Neuváděl však, že by v jeho případě již byla podána obžaloba k soudu. V tuto chvíli ani nelze předvídat, zda se tak stane. Případné porušení práva na spravedlivý proces, k němuž dle dostupných zpráv v Kyrgyzstánu může docházet, je nyní natolik vzdálené, že jej nelze považovat za reálně hrozící. Neexistuje žádný důkaz, který by naznačoval, že žalobci bude odepřeno právní zastoupení; že by došlo k jakémukoli porušení práv na obhajobu; že by

soud vycházel z prohlášení získaných mučením, nebo že by žalobce z jiného důvodu čelil podstatnému porušení zásad spravedlivého procesu.

26. Krajský soud uznává, že v tomto případě by se jevilo vhodnějším, aby žalovaný posoudil žalobcem uváděné důvody pohledem porušení mezinárodních závazků podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Pro přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí je však v tomto případě dostačující, že žalovaný se tvrzeními žalobce zabýval a neshledal existenci skutečného nebezpečí vážné újmy v souvislosti s tvrzeným nespravedlivým jednáním státních orgánů.
27. Pro úplnost krajský soud dodává, že žalobce má pravdu, když tvrdí, že prodlení s podáním žádosti o mezinárodní ochranu samo o sobě nesvědčí o nedůvodnosti obav z pronásledování či vážné újmy a není důkazem toho, že žadatel podal svou žádost pouze s cílem legalizace pobytu. To již léta potvrzuje i judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49 nebo nověji rozsudek ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52). V této věci ovšem skutečnost, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až dva měsíce po svém příjezdu do ČR, nebyla jediným ani rozhodujícím důvodem jeho neúspěchu v azylovém řízení. Tím bylo neunesení břemene tvrzení ohledně hrozící vážné újmy. Napadené rozhodnutí proto ob stojí.

VI. Závěr

28. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
29. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s.ř.s. , podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).
30. Krajský soud nakonec považuje za vhodné poskytnout účastníkům řízení vysvětlení týkající se změny v obsazení soudu a z toho plynoucí skutečnosti, že ve věci nerozhodovala samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D., jak byli účastníci řízení poučeni v průběhu soudního řízení, nýbrž samosoudkyně Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph. D. Změnou rozvrhu práce Krajského soudu v Brně č. 8 na rok 2021, která je dostupná též na www.justice.cz, totiž došlo s účinností od 1. 9. 2021 k zařazení naposled jmenované soudkyně do soudního oddělení 34 Az, do něhož je zařazena též samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D. Tato samosoudkyně je však t. č. dlouhodobě nepřítomná, a proto v této věci, která přišla na pořad jednání, rozhodovat nemohla.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 19. ledna 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně